

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΕΝ ΤΗ ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ
«ΠΑΤΡΙΩΝ»
ΘΑΟΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ 3 Α
ΤΗΛΕΦ. 582

ΤΑ ΠΑΤΡΙΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ
ΕΚΤΥΠΟΥΝΤΑΙ
ΕΙΣ 20,000
ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ
ΔΩΡΕΑΝ

Εκδιδόμενον τη Επιμελείᾳ Επιτροπῆς ἐκ τῶν κ. κ. Γ. Ν. Χατζιδάκι, Κ. Γ. Ζηρίων καὶ Ι. Μ. Δαρβιέζου διευθύνοντος.

ΟΙ ΕΛΕΓΚΤΑΙ

Δὲν ἐγένετο μόνον ἡ Ἑλλάς περίβλεπτος καὶ ὀνομαστή ἀνὰ τὸν κόσμον ἕνεκα τῶν ἀγῶνων, οὓς ὑπὲρ τῶν δικαίων τῆς καὶ τῶν ἐν γένει ἀνθρωπίνων δικαίων μετὰ τῶς αὐταπαρνήσεως διεξήγαγε. Περίβλεπτοι καὶ ὀνομαστοὶ ἐγένοντο ἐπίσης καὶ οἱ Ἕλληνες εἰς τὴν ἀφοσίωσιν καὶ τὸν ἡρωισμόν τῶν ὁποίων ὑφείλεται τὸ μεγαλεῖον τῆς Πατρίδος τῶν.

Ἀς μὴ θεωρηθῇ δὲ παραγνώρισις ἡ λήθη τοῦ ἀρχαίου μεγαλείου καὶ τῶν παλαιότερων ἐνδόξων ἀγῶνων ἡ σήμερον μόνον ἀποδοδομένη εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τοὺς Ἕλληνας τιμή. Ὁ κόσμος δὲν ἀποτελεῖται ἀπὸ ἀρχαίολόγους μόνον καὶ ἱστοριοδίφας εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι καὶ μετὰ τοὺς Τούρκους ἀκόμη μᾶς συνέχουν ἡ κλασικὴ ἀμάθεια πολλῶν ἐκ τῶν μάλλον πολιτισμένων. Ἄλλως τε αἱ δάφναι ξηραίνονται ὑπὸ τοῦ χρόνου καὶ τὰ παρελθόντα ἀποκαλοῦσι συγγάνικόν τὸν οἶκτον, ὅταν δὲ ἐπιμνησθῇ καὶ ἐπιτυχάνεται ἀσφαλὲς αὐτῶν ἀνανέωσις.

Οἱ Ἕλληνες λοιπόν, ὅχι μόνον οἱ ἐν ταῖς ἐλληνικαῖς χώραις κατοικοῦντες, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀνὰ πᾶσαν τὴν ὕψηλιον διεσπαρμένοι, δὲν θὰ λαθροβιοῦσι τοῦ λοιποῦ, ὅπως ἄλλοτε, οὔτε θὰ παρέρχεται πρὸς αὐτῶν ὁ κόσμος ἀδιάφορος. Ἡ χλωρὰ δάφνη, ἥτις στέφει ἐνὸς ἐκάστου ἐξ αὐτῶν τὴν κεφαλὴν, θὰ προκαλῇ τὴν παγκόσμιον προσοχὴν, ἀνάμικτον μετὰ σεβασμοῦ καὶ συγκινήσεως. Ἀλλὰ καὶ ἐλέγχου. Ἐνίστε μάλιστα αὐστηροτάτου ἐλέγχου.

Ἡ δόξα ἐνὸς λαοῦ ἔχει δύο εἰδῶν ἀμειλίχτους ἐλεγκτάς. Ἐκείνους, οἵτινες ὡς μέλη τῆς ἡθικῆς ἀνθρωπότητος τὴν θεωροῦσιν ὡς ἰδίαν, καυχῶνται ἐπίσης δι' αὐτὴν καὶ φοβοῦνται τὴν μείωσιν τῆς ὡς παγκόσμιον ζητήσαν. Καὶ ἐκείνους, οἵτινες, ἐχθροὶ αὐτῆς ἢ ἀντιζήλοι, προσπαθοῦσι καὶ ὅταν ἀκόμη δὲν ἔχῃ κηλίδας νὰ ἐφεύρωσι καὶ τῇ προσάψῃ τοιαύτας.

Πρὸ τῶν τοιούτων ἐλεγκτῶν ἀγνὴ καὶ ἀμόλυντος δέον νὰ παρουσιάζηται τοῦ λοιποῦ ἡ Ἑλλάς καὶ οἱ Ἕλληνες. Ὅ,τι ἄλλοτε ἐθεωρεῖτο ἐπουσιώδες καὶ ἀσήμαντον πρὸ τῆς κοινῆς ἀδιαφορίας θὰ μελετᾶται ἤδη καὶ θὰ σχολιάζεται. Ὁ Ἕλλην ἱερεὺς πρέπει νὰ εἶναι εὐσεβής. Ὁ Ἕλλην στρατιώτης πρέπει νὰ εἶναι ἀνδρείος. Ὁ Ἕλλην διδάσκαλος πρέπει νὰ εἶναι πεπαιδευμένος. Ὁ ἔμπορος τίμιος. Ὁ πολιτευτὴς ἀκέραιος, ὁ δημοσιογράφος ἀδιάρλατος πρὸς τὸ κακόν. Καὶ διὰ τὰς μὴ ἀπαριθμήσωμεν ὅλα τὰ ἐπαγγέλματα, ὁ Ἕλλην, οἷοςδήποτε πρέπει νὰ εἶναι εὐσυνείδητος, εὐθύς ὁ πατὴρ πρέπει νὰ εἶναι Ἕλλην πατὴρ, ἡ μήτηρ Ἕλληνις μήτηρ!

Τοιαύτη πρέπει νὰ εἶναι τοῦ λοιποῦ πᾶσα ἐμφάνισις τοῦ Ἕλληρος, τοῦ θέλοντος νὰ διατηρήσῃ τὴν ἐθνικὴν δόξαν καὶ τιμὴν καὶ νὰ μὴ κηλιδώσῃ τὴν ἐθνικὴν αἵγλην πρὸς θλίψιν τοῦ ἡθικοῦ κόσμου καὶ πρὸς χαρὰν τῶν ἐχθρῶν καὶ ἀντιζήλων.

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Κυριακὴ δεκάτη πέμπτη

Λουκ. (19, 1-10).

Κείμενον.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ διήρχετο ὁ Ἰησοῦς τῆς Ἱεριχῶ. Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενος Ἰακχαῖος, καὶ οὗτος ἦν ἄρχιτελώνης καὶ οὗτος ἦν πλούσιος καὶ ἐζήτει ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν, τίς ἐστὶ, καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ὅτι ἡλικία μικρὸς ἦν. Καὶ προσδραμὼν ἐμπροσθεν ἀνέβη ἐπὶ συκομορέαν, ἵνα ἴδῃ αὐτὸν ὅτι δι' ἐκείνης ἐμελλε διέρχεσθαι. Καὶ ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς εἶδεν αὐτὸν καὶ εἶπε Ἰακχαῖε σπεῦσον κατέβηθι, σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μείναι. Καὶ σπεύσας κατέβη, καὶ ὑπεδέξατο αὐτὸν χαίρων. Καὶ ἰδόντες ἅπαντες διεγόγγυζον λέγοντες, Ὅτι παρὰ ἁμαρτωλῶν ἀνδρὶ εἰσῆλθε καταλῦσαι. Σταθεὶς δὲ ὁ Ἰακχαῖος εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Ἰδοὺ τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου Κύριε, δίδωμι τοῖς πτωχοῖς καὶ εἴ τιнос τι ἐσυκοφάντησα ἀποδίδωμι τετραπλοῦν. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Ὅτι σήμερον ἡ σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ ἐστιν. Ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός.

Σημειώσεις.

1) Ἰακχαῖος = ὄνομα ἐβραϊκόν· καθαρὸς ἄθως. 2) Ἰακχαῖος = Ἰουδαῖος ἐντεταλμένος τὴν εἰσπραξίν τῶν φόρων τῆς Ἱεριχῶς δι' ἄλλων μικροτέρων τὸν βαθμὸν εἰσπρακτῶν, διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἀρχιτελώνης καλεῖται. 3) Τῇ ἡλικίᾳ = κατὰ τὸ ἀνίστημα. 4) Δεῖ με μείναι ἐν τῷ οἴκῳ σου. 5) Διεγόγγυζον = ἤρξαντο γογγύζειν ἀναματαζύ των. 6) Συκοφάντης = ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας. 7) Τῷ οἴκῳ τούτῳ = τῷ οἴκῳ τοῦ οἴκου καὶ τοῖς λοιποῖς μέλεσι τῆς οἰκογενείας. 8) Ἐγὼ ἐν τῷ οἴκῳ σου μείνω, ἦν καλῶς ἐπράξα ποιήσας καθότι κλ. 9) Ὁ υἱὸς Ἀβραάμ ἐστὶν = διότι καὶ αὐτὸς εἶναι ἐξ ἐκείνων δι' οὓς ἔχει δοθῇ ἡ ὑπόσχεσις ὅτι θὰ σωθῶσι δι' ἐμοῦ (40). Τὸ ἀπολωλός = τὸ ζῶν ἐν ἁμαρτίαις πολλαῖς καὶ μεγάλαις καὶ ἔχον ἀνάγκην νὰ σωθῇ.

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

ΚΛΗΘΚΟΝΤΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ

Ἐκ τῆς πρὸς Τιμόθεον α', ἐπιστ. δ' 9-16.

Μία τῶν ἀρίστων καὶ λίαν διακεκριμένων περικοπῶν τῶν ἐπιστολῶν τοῦ θεοπνεύστου ἀποστόλου Παύλου εἶναι καὶ ἡ αὕτη ἀναγινωσκόμενη ἐκ τῆς πρώτης πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολῆς αὐτοῦ.

Ὁμιλήσας ὁ θεὸς Παῦλος περὶ τῆς ἐν τῇ εὐσεβείᾳ ἐξασκήσεως, ἣν συγκρίνων πρὸς τὴν σωματικὴν ἀσκήσιν ταύτην μὲν εὕρσκει μικρὸν ἔχουσαν σκοπὸν, ὡς τὸ σῶμα ἀφορῶσαν τὸ φθαρτόν, ἐκείνην δὲ μέγιστον ὡς τὴν ἀφθαρτον ψυχὴν ἀφο-

ῥωσαν, ἐπάγεται ἀπιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος
 ἀληθείας καὶ ἀξιόπιστος ὁ λόγος οὗτος περὶ τῆς εὐσεβείας
 αἰς τοῦτο γὰρ καὶ κοπιῶμεν καὶ διειδιζόμεθα ὅτι ἡλιπί-
 καμεν ἐπὶ θεῷ ζῶντι, ὃς ἐστὶ σωτὴρ πάντων τῶν ἀνθρώπων». 10
 Τὴν εὐσεβείαν δὲ ἡμῶν δεῖν νὰ καταδεικνύωμεν πάντοτε
 παρὰ πᾶσαν ἐξωτερικὴν ἐναντίωσιν διότι ἀναφέρεται εἰς
 Θεὸν ζῶντα, πᾶντα πάντα τῶν ἀνθρώπων καὶ μάλιστα τῶν
 πιστῶν, δι' ὃ καὶ πολεμοῦσιν ἡμᾶς οἱ ἐχθροὶ καὶ ἡμεῖς πύ-
 σχομεν καὶ ὑπομένομεν διειδισμούς καὶ εἴτι ἄλλο. «Παρὰ γ-
 γελε ταῦτα καὶ διδάσκει ἐνθύμιζε δὲ ταῦτα εἰς τοὺς γνω-
 ρίζοντας ταῦτα καὶ διδάσκει τοὺς ἀγνοοῦντας αὐτά. 11

Ἐπειδὴ πρὸ τῆς περικοπῆς ταύτης ὁ Ἀπόστολος ἐν ἐκτάσει γράφει γενικῶς περὶ τοῦ ποῦς πρέπει νὰ εἶναι ὁ Χριστιανὸς διδασκαλὸς καὶ δὴ ὁ Ἐπίσκοπος, νῦν ἀναφερόμενος εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ μαθητοῦ τοῦ Τιμοθέου, ὅστις ὑπ' αὐτοῦ κατεστάθη ἐπίσκοπος ἐν Ἐφέσῃ χαράττει αὐτῷ τὴν ὁδόν, ἣν ὁδεύων θὰ διαπρέψῃ ἐν τῷ ἀξιώματι τούτῳ: «μη-δεὶς σου τῆς νεότητος καταφρονεῖτω, ἀλλὰ τύπος γίνου τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν πνεύματι, ἐν πίστει, ἐν ἀγνείᾳ». Κοινὴ πρόληψις δεσπόζει ὅτι ἡ νεότης δὲν δύναται νὰ βραστάσῃ εὐθύναν ἔργων σπουδαίων· τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι ἀληθές, καθόσον ἡ νεότης καλῶς παιδαγω-θῆσα εἶναι καταλληλοτέρα τοῦ ἀδρανοῦς γήρατος. Διὰ τοῦτο ὁ νέος δέον νὰ συμπεριφέρηται, ὥς ὁ ἀπόστολος λέγει τῷ Τιμοθέῳ, ἵνα μὴ εὐκαταφρόνητος ἀποβῇ, πρότυπον τουτέστι τῶν λοιπῶν πιστῶν ἐν παντί, ἐν λόγῳ λέγων μόνον ὅσα εἶ-ναι ἀνάγκη νὰ λεχθῶσι, ἐν ἀναστροφῇ, διὰ βίου καθαρῶς χρι-στιανικοῦ ἐν ἀγάπῃ πρὸς πάντας καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἐχ-θρούς του, ἐν πίστει πρὸς τὸν Θεόν, ἐν ἀγνείᾳ μετὰ καθαρᾶς καὶ ἀπλάστου καρδίας.

Ἀποβλέπων ὁ ἀπόστολος εἰς τὴν δύναμιν τῶν ἁγίων Γρα-
φῶν, ἥτις πολλῶν μὲν ἀπίστων τὰ διανοήματα μετέστρεψεν
πολλοὺς δὲ πεπλανημένους ἐπέφερε, παραγγέλλει τῷ Τι-
μοθέῳ καὶ παντὶ ὅπως μὴ ἀμελῇ νὰ ἀναγινώσκῃ τὰς Γρα-
φάς, ἐξ ὧν θὰ ἀρῶνται πᾶσαν συμβουλὴν καὶ δύναμιν ἐν τῇ
ἐξασκήσει τοῦ μεγάλου ὑπουργήματος αὐτοῦ· «ὥς ἔρχομαι»
μέχρις οὗ ἔλθω ἐγὼ, ὅποτε καὶ προφορικῶς θὰ σὲ διδάξω τὰ
δεόντα. ἀΠρόσχε τῇ παρακλήσει, τῇ διδασκαλίᾳ». Πρό-
σχε τουτέστι μὴ ἐγκαταλείψῃς τοὺς ἐξ ἀδυναμίας παρεκ-
κλινόντας, ἀλλὰ διὰ παρακλήσεων νὰ ἐπιστρέψῃς αὐτοὺς
εἰς τὴν ἀλήθειαν· «Μὴ ἀμελῇς δὲ τὸ χάρισμα τοῦτο τῆς διδα-
σκαλίας ὅπερ σοι ἐδόθη κατὰ παραγγελίαν τοῦ ἁγίου Πνεύ-
ματος.

Ταῦτα δὲ πάντα ἔχε ὑπ' ὄψει ἵνα ἡ προόδός σου γένηται
φανερὰ εἰς πάντας καὶ ἐν σοὶ δοξάζεται τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ
δοῦναι.

ΕΘΝΙΚΗ ΜΟΥΣΑ

Ο ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ

Ἔνα πούλι ἀνστήναζε μέσα ἄ τόν Ἀϊ Νικόλα,
 καί ἔμαραθῆκαν τὰ κλαδιά, ὅλα τὰ περιβόλια.
 Ἄ τούς κάμπους ὅπ' ἀκούστηκε μαράθῆκαν τὰ χόρτα.
 Τ' ἀκούσαν καί δυὸ Ἑλλήνες, δυὸ Ἀνατολικιώταις.
 — Τ' ἔχεις πούλακι μου καί κλαῖς ὅσον ἡλιο καί μαδίεσαι ;
 — Ἀντίπροχθες ἔδιάβινα ἀπὸ τὸ Καρπενήσι,
 Κ' ἄκουσα νὰ συνομιλοῦν ἄ τοῦ Σκόδρη τὸ τσαντήρι
 Κ' ἔλεγαν ὅτ' οὐ συμβόυλιο τὸ κάτω τὸ χαμπέρι :
 — Ὁ Μάρκος ἔσκοτώθηκε μὲ ἑσφαῖς καί χιλιούς,

Η ΓΛΗ ΦΘΕΙΡΕΤΑΙ
ΤΟ ΔΕ ΠΝΕΥΜΑ ΜΕΝΕΙ ΑΘΑΝΑΤΟΝ

Εἶχον οἱ Ῥωμαῖοι σύμπαν τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ὑποδου-
λώσει καὶ ταπεινώσει, εἶχον ἀφαιρέσει ἀπ' αὐτοῦ πάντα
ἐμπορίαν, πᾶσαν ναυτιλίαν καὶ βιομηχανίαν καὶ οὕτω πε-
ριαχάγει αὐτὸ εἰς φοβεράν πενίαν· διὰ τὴν πενίαν δὲ καὶ
δουλείαν ταύτην καὶ διὰ τὴν προϋπάρχουσαν ἤδη πολιτικὴν
διαίρεσιν καὶ ὀλιγανθρωπίαν ἐφαίνετο ὅτι οὐδεμία ἐλπίς πο-
λιτικῆς καὶ ἐθνικῆς ἀναστάσεως ἡμῶν ὑπῆρχεν, ὅτι δὲ
ταχύτερον ἢ βραδύτερον ἐμέλλομεν νὰ καταποντισθῶμεν καὶ
ἐξαφανισθῶμεν ἐν τῷ τεραστίῳ ἐκείνῳ ὄκεανῳ ὅστις καλοῦ-
μενος Ῥωμαϊκὸν Κράτος ἐξετείνετο ἀπὸ τῆς Ἀγγλίας μέχρι
τοῦ Τίγρητος ποταμοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ Βελγίου καὶ τῶν Καρ-
παθίων ὀρέων μέχρι τῆς Ἀφρικανικῆς Σαχάρας, ἥτοι ἐπὶ
πάντα σχεδὸν τὸν τότε γνωστὸν κόσμον, καὶ περιεῖχε το-
σαῦτα ἔθνη καὶ τοσοῦτους λαούς. Τὴν ἀπελπίσαντες δὲ ταύ-
την ἐπέτεινε καὶ καθόστα ἔτι φοβερωτέραν πρῶτον μὲν ἡ
αὐθαίρετος, ἡ ἀπολυταρχικὴ ἐξουσία τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρα-
τόρων, οἱ ὅποιοι ἠδύνατο ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ ἀφαιρέ-
σωσιν ἀπ' ἡμῶν πᾶν ἀγαθόν, καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν, καὶ τὴν
ἀφῆρουν ἀτυχῶς πολὺ συχνά, ἔπειτα δὲ αἱ συχναὶ ἐπιδρομαὶ
τῶν βαρβάρων ἀπὸ βορρᾶ καὶ ἀπ' ἀνατολῶν, οἱ ὅποιοι
ἐλκόμενοι ὑπὸ τοῦ κλίματος τῶν ἡμετέρων χωρῶν καὶ ἄμα
ὑπὸ τοῦ πλοῦτος τοῦ ὑπάρχοντος ἐν τῷ Ῥωμαϊκῷ Κράτι
ἐφώρμην ἀδιαλείπτως, ἵνα λεηλατήσωσι καὶ καταλάβωσιν
αὐτό. Κατὰ ταῦτα ἂν τὸ παρὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους κατὰ
τοὺς τότε χρόνους ἦτο ἐξιοθρήνητον, τὸ μέλλον προεμνηύετο
πολὺ φοβερωτέρον, αὐτὸ τοῦτο ὀλέθριον, ἡπειλεῖτο δὲ παντε-
λὴς ἐξαφανισμὸς ἡμῶν.

ἵνα ἡμεῖς ἐκείνους ἀναγγελοῦμεν. Ἄλλ' ἰδοὺ κατὰ τοὺς χρόνους ἀκριβῶς ἐκείνους συμβαίνει
 τὸ μέγα θαῦμα. Πέραν ἐκεῖ ἐν τῇ Παλαιστίνῃ ἀναφαίνεται
 διδασκαλία μεγάλη καὶ ὑψηλή, πνευματικὴ ἀναγέννησις τοῦ
 ἀνθρωπίνου γένους! Καὶ ὁ μέγας διδάσκαλος προβλέπων ἐπι-
 μόνον ἡνωμένη καὶ βοηθουμένη ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ πνευ-
 ματος ἡ διδασκαλία αὐτοῦ θὰ ἐπέφερε τοὺς προσδοκώμενους
 καρποὺς εἰπεν, ὅτε τὸ πρῶτον ἐνεφανίσθησαν ἐνώπιον αὐτοῦ
 ἄνδρες Ἕλληνες, τὸ πασίγνωστον ἐκεῖνο «Νῦν ἔδοξε
 ξάσθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου»! Καὶ ὄντως ταύτην τὴν πνευ-
 ματικὴν διδασκαλίαν καὶ ἀναγέννησιν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους
 ἐνεκολῶσθαι εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα, οὐδεὶς
 ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἄλλως, ἀφοῦ πάντοτε τὰ ὅμοια καὶ συγ-
 γενῇ ἔλκουσι καὶ ἀφομοιοῦσιν ἄλληλα. Οὕτως ἀπηρτίσθη καὶ
 τῶν δύο, ἐκ τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ Χριστιανισμοῦ, ἐν μόνῳ
 ἦτοι ὁ Ἑλληνικὸς Χριστιανισμὸς ἢ ὁ Χριστιανικὸς Ἑλλη-
 σμός. Διότι τῇ ἀληθείᾳ εἶναι δύσκολον ἢ μάλλον ἀδύνατον
 νὰ διακριθῇ σαφῶς καὶ ὀρίσθῃ ἂν ὁ Χριστιανισμὸς ἐξ ἑλλη-
 σθῇ ἢ ἂν ὁ Ἑλληνισμὸς ἐξεχριστιανίσθῃ. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι
 ἄλλο, διάφορον ζήτημα· ἡμῖν ἀρκεῖ ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα
 ἐγκολῶσθαι τὴν καινὴν ταύτην τοῦ Χριστοῦ διδασκαλίαν
 διεμόρφωσε μὲν αὐτὴν διὰ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ φιλοσοφικοῦ πνευ-
 ματος, διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ πλουσίας γλώσσης καὶ οὕτως
 κατέστησεν εὐπρόσιτον καὶ εὐμαθὲς εἰς ὅλον τὸν
 κόσμον, ἔλαβε δὲ οὕτω καὶ αὐτὸ νέαν ζωὴν, καὶ
 ἰδανικὰ ὑπὲρ τῶν ὁποίων τοῦ λοιποῦ νὰ μάχεται, περὶ
 ὁποῖα νὰ ἐνοῦται καὶ εἰς τὰ ὁποῖα νὰ ἐλπίζῃ. Δὲν ἦτο πλὴν
 τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ὁμάδες ἀνθρώπων αἱ ὁποῖαι εἰκῇ
 ὡς ἔτυχεν ἐφέροντο διεσκορπισμέναι καὶ ἀσύντακτοι
 ἢ τύχῃ τὰς ἔφεραν, δὲν ἦσαν πλέον οἱ ἀπάτριδες, οἱ δευ-
 τῶν Ῥωμαίων, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶχον οὐδὲν ἄλλο ἰδανικόν
 ἢ πῶς νὰ ζήσωσιν ἐν πάσῃ τρυφῇ καὶ ἀκολασίᾳ καὶ
 τὸ παράδειγμα τῶν δυναστῶν τῶν οὐχί, τῶρα ἡμεῖς

πάντες ἐν τῇ νέᾳ πίστει, ἐν τῷ Χριστῷ, ἡδελφώθησαν, ἔλαβον καὶ εἶχον ἄλλους, πνευματικούς, γνησίους Ἑλληνικούς ἄρχοντας, ποιμένας, διδασκάλους καὶ προστάτας, τὸν ἱερόν κληρὸν, ὅστις ἐτόλμα νὰ ἀντιτάσσεται καὶ πρὸς τὴν κοσμικὴν ἀρχὴν καὶ νὰ ὑπερασπίζῃ ἀπέναντι αὐτῆς τὰ διόκαια τοῦ λαοῦ. Οὕτω δύναται ἐν τινὶ μέτρῳ νὰ λεχθῇ ὅτι ἀπὸ ἀλάγημεν τῆς ἀπολύτου τυραννίας. Πρόσθετε ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ ἄρχοντες ἠναγκάσθησαν κατὰ μικρὸν νὰ ἀσπασθῶσι τὴν ὑψηλὴν διδασκαλίαν καὶ δὴ νὰ ὑποκύψωσι καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν εὐεργετικὴν, τὴν ἐξημερωτικὴν, τὴν φυλάνθρωπον αὐτῆς ἐπίδρασιν. Ἐπειδὴ δὲ προσέτι σὺν τῷ χρόνῳ τὸ δυτικὸν μέρος τοῦ Ῥωμαϊκοῦ Κράτους, τὸ διὰ τῆς βαρβάρου βίας τῶν ὕπλων συγκροτηθὲν ἀώλετο ὑπὸ τῶν βαρβάρων, τὸ ἀνατολικὸν δὲ τὸ περιλαμβάνον χώρας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον Ἑλληνικὰς τὸ πνευματικῶς συνηνωμένον καὶ συγκρατούμενον ἐσώθη καὶ σὺν τῷ χρόνῳ ἐξῆλληνίσθη, ὥστε καὶ Ἑλληνες ἀνῆλθον εἰς τὸν θρόνον, διὰ ταῦτα πάντα τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ἡδυνήθη μὲν νὰ σωθῇ διὰ πάντων τῶν φοβερῶν ἐκείνων αἰώνων, νῦν ὅμως καὶ νὰ διαμορφωθῇ καὶ διασώσῃ τὸν Χριστιανισμόν καὶ τὸν Ἑλληνικὸν πολιτισμόν καὶ τοιοῦτοτρόπως νὰ γίνῃ ὅπως τὸ πάλαι οὕτω καὶ κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἀληθινὰ εὐεργέτης τῆς ἀνθρωπότητος. Τοιοῦτους τίλους εὐγενεῖας ἀπέκτησε διὰ τοῦ ἀθανάτου πνεύματος αὐτοῦ τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος καὶ κατὰ τοὺς ἀτυχεῖς χρόνους τῆς δουλείας αὐτοῦ.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΕΓΑΛΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

IB'

Γιαννιτσά.

Προβαίνομεν ἀπὸ τῆς Πέλλας πρὸς τὰ Γιαννιτσά. Δεξιὰ ἡμῶν πρὸς βορρᾶν οὐχὶ μακρὰν πολὺ καταβαίνουνσιν οἱ χθαμαλώτατοι κλάδοι τοῦ Παϊκού ὄρους, ὕστατα πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ τμήματα τοῦ Μενακέως, παμπόλλων δὲ χωρίων ἐπὶ τῆς κλιτύος αὐτοῦ διὰ τῆς πυκνῆς φυτείας προφκίνονται λευκάζουσαι αἱ οἰκίαι. Ἀριστερὰ ἡμῶν ἡ λίμνη τῶν Γιαννιτσῶν ἐκτείνεται ἀπλετος ὡς μικρὰ θάλασσα ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ πρὸς τὴν δύσιν κλίνοντος ἡλίου διὰ τοῦ πυκνοῦ φυλλώματος τῆς πλουσίας φυτείας λάμπουσα ὡς ἀργυροῦς ἐστίλθω- μένος δίσκος.

Φθάνομεν μετ' ὀλίγον εἰς τὴν μικρὰν πόλιν καὶ διελθόντες αὐτὴν καὶ προβαίνοντες περαιτέρω τοῦ στρατῶνος καὶ ἀποκαλυπτόμενοι πρὸ τοῦ τάφου ἡρωϊκῶν τινων ἐκεῖ πεσόντων Ἑλλήνων κατὰ τὴν θυελλώδη τῆς μάχης ὁρμὴν ἐρχόμεθα εἰς τὰ πρὸς δυσμὰς ὕψοματα. Δὲν αἰρῶνται εἰς μέγα ἀπὸ τῆς πεδιάδος ὕψος, ἀλλ' ὅμως τὸ ἐπ' αὐτῶν κατὰ τὴν ἐπιστήμην τεταγμένον πυροβολικὸν καὶ ἡ ἄλλη σοφῶς τεταγμένη δύναμις καθίστα ἀκαταπαλίστους τοὺς ἀμυνόμενους Τούρκους. Ἐκτείνεται ἡ πεδιάς ἀπέραντος πρὸ ἡμῶν μέχρι τῆς Βερραίας, μέχρι τῶν προθύρων τῆς Νκούσσης καὶ τῆς Ἐδέσσης, ἀμαυρὸν δὲ διαγράφεται ὑπόφαιον εἰς τὴν δύσιν τὸ Βέρμιον ὄρος. Διὰ τῆς πεδιάδος δὲ ταύτης γυμνῆς ἀπὸ πυκνῆς φυτείας, ἐπιπέδου ὡς μαρμαρίνη πλατὺς, ἐρχονται οἱ στρατιῶται ἡμῶν οὐχὶ εἰς φάλαγγα ἀπέραντον βαθεῖαν, ὡς ὁ Ἀχελῷος κατὰ τὸν χειμῶνα· ὀλιγοπληθεῖς πρὸς τοιαύτην παράταξιν τῶν βαθεῶνων προβαίνουσιν ὡς χεῖμαρρος ἀνασπῶν ὅσον μόνον τοὺς ἀσθενεῖς τοίχους τῶν κήπων καὶ τὰς κορυφὰς αἰγείρους τῆς ὄχτης ἀλλὰ καὶ αὐτὰς τὰς σιδηροδέτους γεφυράς καὶ αὐτὰς τὰς εὐλαίας τὰς μὲ χαλυβδίνας ρίζας ἐξαιτωμένους ἀπὸ τῶν στέρνων τῆς γῆς. Ἄν ἦσαν χελωνόψυχοι ὅπως ὑπὸ τοῦ Θεοῦ οἱ ὤφωδεςτεροι πρωτοκίθνηται διὰ τ

κατακλυσμῶν, οὗτος ἦλθεν ἀφανισθῆναι ὑπὸ τὸν κατακλυσμὸν τῶν τηλεβόλων καὶ τῶν τουφεκίων τῶν Τούρκων. Ἡ ἀκκαμαντόπους ἐλπίς ζωογονεῖ αὐτούς· οὐχὶ τῆς νίκης ἡ ἐλπίς· διότι ταύτην καὶ οἱ ἀλέκτορες ἔχουσιν οἱ ἀνταγωνιζόμενοι περὶ ἐπικρατήσεως ἐν μέσῳ ἀγέλης δογίθων καὶ οἱ σκύλοι οἱ μαχόμενοι περὶ κατοχῆς ὅσπου· ἀλλ' ἡ ἐλπίς μεγαλείου τῆς ἀγιοτάτης πατρίδος, ἀπελευθερώσεως δουλευόντων ἀδελφῶν καὶ τιμῆς καὶ δόξης τῆς ἀγιοτάτης τοῦ Χριστοῦ θρησκείας. Καὶ ἔχουσι καλύπτοντας αὐτοὺς δι' αἰγίδος ἀδαμᾶστου θεότητος δύο, τὴν ψυχὴν τὴν ἐθνικὴν καὶ τοῦ ἀληθοῦς χριστιανοῦ τὴν εὐσέβειαν. Ἐκείνη, ἡ ἐθνικὴ ψυχὴ, φέρει παρκατάτας αὐτῶν ἀθανάτους τὴν πολεμικὴν υπερφροσύνην τοῦ γένους, τὰς μακεδονικὰς στρατίας, τὴν κλεφτουριὰν πέραν ἐκεῖ τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῶν Καμβουνίων, τῆς Νιούσης τὴν πολὺρρημον τραγωδίαν. Καὶ ἡ θρησκεία ἡμῶν, θρησκεία τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς μας, παρέστη πάλιν συναγωνίστρια. Διότι εἶπεν ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ αὕτη, ὅτι πάλαι ἐν Μακρᾷ νῆρὼς ἐπιχώριος ὁ Ἐχέτλαιος κατασυνέτριβε δι' ἀρότρου τὴν στρατιάν τῶν Περσῶν καὶ πάλιν πρὸ ἐνεήκοντα ἐτῶν (1823) ἐν Οἰνῷ τοῦ αὐτοῦ Μακρᾷ νῆρὼς ἐπὶ τοῦ λευκοῦ τοῦ ἵππου προβάς ἀπὸ τῆς αὐτοῦ μονῆς τοῦ Βορᾶ οἱ Ἅγιοι Γεώργιος κατεκρήμνισεν ἀπὸ τὸν Κοκκινόδραχον τοὺς πολεμοῦντας κατὰ τοῦ Γούρα Τούρκου· ὅτι οἱ Αἰακίδαι ἔτρεψαν ἐν Σαλαμῖνι τὸν βαρβαρικὸν στόλον καὶ ὁ Νεοπτόλεμος Πύρρος τοὺς ἐπιτεθέντας κατὰ τοῦ ἐν Δελφοῖς ἱεροῦ Γαλάτας· ὅτι ὁ Ἅγιος Θεόδωρος ἐν τῇ κραταιοτάτῃ παρὰ τὸ Δορύστολον μάχῃ παρέστη συναγωνιστὴς τοῦ Τσιμισκῆ καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὴν νίκην κατὰ τῶν Ρώσων καὶ τοῦ ἡγεμόνος αὐτῶν Σθεντοσλαύου. Καὶ ἐν τῇ μάχῃ δὲ τῶν Γιαννιτσῶν ἡ ὀξύτης μὲν τοῦ Ἑλληνικοῦ νοῦ ὠδήγησε τοὺς στρατηγούντας, ὥστε ἐπάνω πρὸς τὸ Πυλωρικὸν πέμψαντες τοὺς ταχεῖς ἀετοὺς, τοὺς εὐζώνους, νὰ ὑπερβαλλομένης τοὺς ἐχθροὺς καὶ νὰ γείνωσι κύριοι τῆς νίκης. Ἀλλὰ τὴν νικην ταύτην καὶ ἄλλος δεσμεύσας παρέδωκεν εἰς ἡμᾶς. Ἀπὸ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν Θεσσαλονικῇ ὡς ὁ ἀπὸ τοῦ Χορτιάτου προβαίνων ἥλιος, ἐπὶ τοῦ ἐρυθροῦ, ὡς ἡ ῥοδινὴ ἡώς, ἵππου τοῦ, μὲ κόμην ξανθὴν ἀστραπνιβάλλον, λόγχην πάλλων ἀδαμαντίνην ὥρμησε πέραν τοῦ Ἀἰετοῦ πρὸς τὴν ἐδῶ πεδιάδα ὁ Ἅγιος Δημήτριος. Πτόσην ἐμβάλλει καὶ κλονεῖ τὰς φυλαγὰς τῶν ἐχθρῶν καὶ θάρρος παιδρὸν ἐμπνέει εἰς τὰς φυλάδας τῶν ἡμετέρων καὶ ἐπὶ τῆς μεγαλοπτερούργου Φήμης ἀναβιβάζει τὴν Νικὴν τὴν Ἑλληνικὴν.

ἀναβιβάζει τὴν Νίχην τὴν Ἑλληνικὴν.
Πανταχοῦ ἐν τῇ πεδιάδι ἡ διήγησις καὶ θαυμαστοῦ καὶ
ἀφελοῦς ἔμα ἡρώεσμου, ἐκεῖ δὲ εἰς τὸ ἄκρον τῆς πύλειος
πρὸς βορρᾶν παρὰ τὴν ἐκκλησίαν δέκνυται ἡ θέσις, ἵπου
εἰς μόνος εὐζωνος—τοῦ ἑτέρου ἐπιτεθέντος συντρόφου φονευ-
θέντος εἰς μόνος, κατέλαβεν ἐν τηλεβόλῳ φονεύσας ἡ δια-
σκορπίσας τοὺς διαχειριζομένους αὐτὸ Τούρκους. Τίς γνωρίζει
τὸν ἡμίθεον; Ἄς στήσῃ μόνον ἐκεῖ στήλην θαυμασμοῦ ὁ
λαὸς τῶν Γιαννιτῶν ὁ Ἑλληνικός!

λαὸς τῶν Γιαννιτῶν ὁ Ἑλληνικός· ἂν ἐξαιρέσω-
 Ὁ Ἑλληνικός. Καὶ εἶναι ἅπας τοιοῦτος, ἂν ἐξαιρέσω-
 μεν τοὺς περὶ τὸν τάφον τοῦ Ἑβραῖο παστῆ μακαρθανοῦ.
 Διότι οἱ χριστιανοὶ δὲν εἶναι Μπολγάρτοι καὶ ἂν σλαυρίζουσιν
 τινὰ λαοῦσι γλώσσαν· διότι ἡ γλῶσσα δὲν μαρτυρεῖ περὶ
 τῆς ἐθνικότητος, ἐπειδὴ καὶ ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ ἐν τῇ
 Μικρῇ Ἀσίᾳ χριστιανοὶ ὁμιλοῦσι τὴν Τουρκικὴν, ἀλλὰ δὲν
 εἶναι τῆς ἐθνικότητος Τοῦρκοι, καὶ ἐν τῇ Φυρίᾳ χριστιανοὶ
 λαλοῦσι τὴν ἀραβικὴν ἀλλὰ Ἄραβες δὲν εἶναι, ὅπως οἱ
 Ἰρλανδοὶ λαλοῦσι τὴν Ἀγγλικὴν, ἀλλ' ἀντιφέρονται ἰσχυ-
 ρῶς πρὸς τοὺς ἀλλοφύλους Ἀγγλους. Οἱ Ἕλληνες τῆς Μα-
 κεδονικῆς γῆς ἐξέμαθον τὴν σλαυρίζουσαν γλῶσσαν, τὴν
 πενιχράν, ὅπως ἀλλαχοῦ τὴν ἀλβανικὴν, διότι τὰ παροικησάντα
 μετ' αὐτῶν ζῶσθι τῶν γλωσσῶν τοῦτον ἔθνη ἦτο ἀδύνα-

